

Августа, Овідій Назон, був засланий у східну провінцію Риму. Але довгий час вважали, що у 8 р. н. е. поет знайшов притулок у Тірі.

Чи насправді жив у Тірі Овідій, ніхто достеменно не знає. Щодо О. Пушкіна, то його візит до Аккерманської фортеці є фактом. Башта Пушкіна називається на честь перебування у фортеці поета. Він був тут всього три дні під час свого "південного" заслання. За цей час у поета народився задум вірша "К Овидию". Башту розміщено над лиманом, навпроти башти Овідія. Фортецю відвідали також й інші відомі особистості: Адам Міцкевич, Леся Українка, Іван Нечуй-Левицький та інші.

Аkkerманська фортеця є унікальною пам'яткою оборонної архітектури XIII—XV ст., нині являється одним із найпопулярніших туристичних об'єктів Півдня. На території часто проводять інсценовані вистави, фестивалі. Фортеця є цінним об'єктом наукових досліджень і культурно-туристичного використання.

Список використаних джерел

1. Білгород-Дністровський. Фортеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://ukrainaincognita.com/odeska-oblast/bilgorod-dnistrovskiy-raion/bilgorod-dnistrovskiy/bilgorod-dnistrovskiy-fortetsya>.

Аkkerманська фортеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
https://uk.wikipedia.org/wiki/Аkkerманська_фортеця.

*Рябушенко Анастасія Євгенівна, студентка архітектурного фак-ту
Науковий керівник – Деревінський Василь Федорович, д.і.н., проф.*
ГЕНДЕРНА РОЛЬ ЖІНКИ В ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ

Гендерна політика – утвердження партнерства статей у визначенні і реалізації політичних цілей, завдань і методів їх досягнення в діяльності політичних структур – держави, політичних партій, суспільно-політичних об'єднань [1].

З'ясовуючи сутність гендерного підходу, необхідно розрізнити такі поняття як: рівність статей, рівність прав та рівність можливостей. При цьому "рівність статей" ні в якому разі не передбачає уподібнення статей, ігнорування статевої психологічної відмінності. "Рівність прав" означає наділення відповідними правовими гарантіями осіб жіночої та чоловічої статі в усіх сферах людського буття. Питання про рівність прав повинне враховувати специфіку чоловіків і жінок, їх статево-особливості, потреби, інтереси й уподобання. Кожна стаття має право на інаковість, відмінність, особливість.

Суть гендерної рівності полягає не в тому, щоб надати однакових прав особам різної статі, а насамперед у тому, аби створити такі умови суспільного життя, щоб жінка і чоловік справді були спроможні реалізувати себе повноцінно як у громадському, професійному, так і в особистому житті. Рівність прав таким чином передбачає рівність можливостей біологічної, психологічної, особистісної, соціальної актуалізації сутнісних сил жінки і чоловіка.

Принцип гендерної рівності закріплений в Конституції України. Статті 3, 21, 23, 24 Конституції закріплюють рівність чоловіків та жінок в усіх сферах життя. Частина третя ст. 24 Конституції України, безпосередньо присвячена подоланню дискримінації стосовно жінок в Україні та наголошує на тому, що рівність прав жінок і чоловіків забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній та культурній діяльності, у здобутті освіти та професійній підготовці, у праці та винагороді за неї тощо [2]. Йдеться також про те, що створюються умови, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством. Мова йде про правовий захист, матеріальну і моральну підтримку материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам та матерям.

Законодавчо чоловіки позбавлені такої можливості. Саме такий підхід є характерною ілюстрацією формального розуміння принципу гендерної рівності.

Найбільш прийнятними в цьому розумінні є наступні визначення. «Гендерні дослідження – це дослідження різноманітних аспектів жіночої та чоловічої розбіжності», – вважає І. Жеребкіна. Вона зазначає, що має на увазі різницю не "одного" від "іншого" (наприклад, жіночого від чоловічого чи навпаки), але різницю як структуру. Предметом гендерних досліджень, на її думку, є дослідження жіночих і чоловічих особливостей мислення, поведінки, мови, психології, економічної поведінки, політичної участі та участі в культурній традиції, тощо [3, с. 2]. "Гендерний підхід являє собою наукове поняття, в основі якого лежить аналіз відмінностей жіночої й чоловічої психіки з урахуванням соціальної детермінації" [4, с. 29].

Цікавим в умовах соціальних трансформацій, які відбуваються в нашій країні, є дослідження гендерних аспектів політичного лідерства.

Відомо, що дослідження проблеми лідерства починалися з теорії. Потім предмет наукового інтересу змістився на стосунки лідера та його оточення. Після розробки "ситуативної" теорії лідерства дослідники почали активно цікавитися змістовими характеристиками діяльності політичних лідерів.

Традиційно лідерство як соціально-психологічний феномен вивчалось майже без врахування статі. На керівних державних посадах, а також у масових громадсько-політичних організаціях, партіях в основному перебувають чоловіки, які й формують політику держави в її власне "чоловічому вбранні". Проте логічно припустити, що жінка-політик зможе більш компетентно оцінити проблеми жінок, що вона буде більш розумно, більш чутливо, більш адекватно представляти жіночу частину населення. Так само політику чоловічої статі простіше і зрозуміліше репрезентувати інтереси чоловіків як природно близької йому біопсихосоціальної групи.

Татенко В. О. наголошує: "... жіноче лідерство вибудовується не по одному, а принаймні одночасно по двох векторах: загальнолюдському і власне жіночому. Щоб стати лідером жінка повинна довести чоловікам і жінкам, що вона краща за них у виконанні соціальних ролей і функцій загального значення і довести, що вона ближча за інших жінок до ідеалу "жіночого". Ідентичний механізм лежить в основі формування і розвитку "чоловічого" лідерства" [5].

Можна зробити висновок, що гендерне дослідження проблеми політичного лідерства повинно орієнтуватися на два принципи: ідентичності та додатковості. Так, політик-чоловік повинен бути здатний у кожній проблемі, яку він розв'язує, розрізнити, крім усього іншого, власне свій – чоловічий і власне жіночий інтерес, а також віднайти відповідні форми його задоволення. Те саме стосується і жінки-політика. Оскільки кожний конкретний політичний лідер не може рівною мірою враховувати і "свої" і "не свої" гендерні інтереси, набуває актуальності проблема пропорційної представленості в політиці лідерів як чоловічої, так і жіночої статі.

Збалансоване поєднання гендерних ролей в політичній діяльності, пропорційна представленість в ній лідерів від жінок і чоловіків суттєво збагачує суспільство, стимулює його творчу енергію, оптимізує процес прийняття рішень. Візьмемо до уваги, що інтереси тієї чи іншої соціальної групи можуть бути належно враховані, якщо їх представники становитимуть не менше як 30 відсотків від загальної чисельності осіб, які причетні до прийняття політичних рішень. У країнах із високим рівнем жіночого представництва у структурах влади (Фінляндія – 39,0 %, Норвегія – 35,8%, Швеція – 33,5 %, Данія – 33,0 %) краще, ніж деінде, вирішуються проблеми екології, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, досягається злагода у суспільному організмі. Коли в Україні лише 8 % осіб причетні до прийняття політичних рішень [6]. При цьому від жінок-політиків очікують не тільки захисту соціальних інтересів населення, конструктивного і активного вирішення специфічно жіночих проблем, а й відмінного від чоловіків, стилю роботи, способів розв'язання проблем. Проте, як свідчать результати досліджень, ставлення до жінок-лідерів, зокрема політиків, в нашому суспільстві є досить упередженим. Серед народу існує думка, що жінці не місце у великій політиці.

Суттєвих відмінностей між лідерською поведінкою жінок і чоловіків не спостерігається. Дійсно, в цій поведінці є чимало схожого. І чоловік, і жінка можуть у соціальній ролі політичного лідера стверджуватись як людина взагалі. Але вони можуть проявити себе ще й у гендерній ролі чоловіка і жінки. Саме за таких умов вони отримують можливість максимального самоствердження і самовиявлення, а отже будуть спроможні більш ефективно виконувати свої соціальні функції.

Позитивні якості жінки-політика:

- жінки більш терпимі в спілкуванні з іншими;
- прагнуть в більшій мірі досягти гармонії і тому надають перевагу компромісу та колегіальному способу прийняття рішень;
- порівняно з чоловіками, більше розвинене почуття обов'язку стосовно роботи, рідше відсутні на сесіях та засіданнях .

Негативні якості жінки-політика:

- жінки надто емоційні, суб'єктивні;
- надто практичні, заважає їх "дріб'язковість";
- схильність бачити "суспільство як сім'ю";

- включаючись в політичну боротьбу, мають схильність до радикалізму. Такаж відмінності в проблемах, які політики-жінки та їх колеги-чоловіки визнають найбільш актуальними. Наприклад, жінки більше переймаються соціальними проблемами та більш активно підштовхують уряд до їх вирішення. Крім того, вони менше впевнені у завтрашньому дні та більш обачні, ніж чоловіки, і тому більше уваги приділяють таким питанням, як податок на охорону здоров'я, дитячі установи та пенсії. Жінки бачать сенс політики в допомозі конкретним людям. Це специфічний "жіночий" елемент, який відповідає ролі жінки-матері, сенс якої визначається піклуванням про інших. Якщо вона не виконує цю вимогу, то нею опановує почуття невиконаного боргу [7, с. 57]. Видається, що жінки сильніше, ніж чоловіки, відчувають особисту відповідальність, навіть якщо вони з тих чи інших причин не можуть вплинути на стан речей. Ще одна особливість жінок-політиків полягає в тому, що вони прагнуть робити моральну політику. Під моральною політикою розуміється наступне: відповідність засобів і способів тим високим цілям, які декларуються в програмних документах; діяльність не заради кар'єри, власного просування по службі, а заради ідеї; мета – не завоювання влади, а вироблення механізмів народовладдя; протистояння злу в усіх його проявах; захист несправедливо скривджених і т. ін. [8, с. 83].

Досить цікавою видається теорія про співвідношення мови і влади, розроблена вченими феміністичного спрямування, які розглядають мову як засіб, яким кодується владна гендерна асиметрія. Багато слів, що стосуються і чоловіків, і жінок, мають різне представництво в мові. Наприклад, термін "політик" у масовій свідомості малює образ чоловіка. Якщо потрібно акцентувати, що політиком є жінка, для цього необхідно використовувати громіздку уточнюючу конструкцію – жінка-політик чи політик-жінка.

Жінки в конфліктних ситуаціях практикують більш діловий, продуктивний підхід, який сприяє успішному розв'язанню суперечок. Їх мовна "поведінка" пряма і відкрита, як і має бути в діалозі рівних за статусом. Чоловіки, як правило, вирішують політичні протиріччя, йдучи шляхом розпалювання ворожнечі, що перешкоджає успішному розв'язанню проблем.

Лідери-жінки і лідери-чоловіки запозичують один у одного моделі поведінки, що ускладнює можливість їх розрізнення, гендерної типологізації, тим самим підштовхує до висновку про відсутність істотних відмінностей між цими моделями.

Отже, можна зробити висновок, що сучасна жінка може бути таким же успішним політиком, як і чоловік. По-перше, вона має на це повне конституційне право. По-друге, суттєвих відмінностей між лідерською поведінкою жінок і чоловіків не спостерігається, тому участь жінки в політичній діяльності суспільства може бути не менш дієспроможною, ніж у чоловіків. По-третє, враховуючи деякі природні якості, у жінок більш, ніж у чоловіків, розвинуте почуття відповідальності за виконання покладених на неї обов'язків.

Список використаних джерел

1. Гендерна політика [Електроний ресурс] / Вікіпедія. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Гендерна_політика.
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30, Ст. 141.
3. Жеребкіна І. Фемінізм і сучасна філософія / І. Жеребкіна // Новий Образ. – 1997. – № 1.
4. Титова Т. Гендер крізь призму буденності (жіночий аспект) / Т. Титова // Соціальна політика і соціальна робота. – 1999. – № 3-4 (11-12).
5. Іващенко О. Участь жінок у політиці України / О. Іващенко // Слово і час. – 1997. – № 2. – С. 69–72.
6. Константинова В. Н. Женщины и проблемы политического лидерства В. Н. Константинова // Женщины и социальная политика (гендерный аспект) / Отв. ред. З. Я. Хоткина. – М., 1992. – С. 107–116.

*Ткачук Анна Олегівна, студентка архітектурного факультету
Науковий керівник : Деревінський Василь Федорович, д.і.н., проф.*

ПРОБЛЕМА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ : СУЧАСНІ РИЗИКИ, ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Ми живемо в непростий для України час – час змін. Революція довела, що український народ – єдиний, неподільний. Ці події засвідчили перед усім світом прагнення українського народу до змін, вільного та щасливого життя.

На сьогоднішній час наша держава взяла курс на євроінтеграцію. Варто зазначити, що важливим аспектом спрямування політики сьогодні є прийняття змін до Конституції України в частині децентралізації влади. Ці реформи щодо об'єднання територіальних громад і євроінтеграція знаходяться в одній площині. Наслідком децентралізації є реформування органів місцевого самоврядування та територіальної організації влади – повна зміна діючої системи управління. Децентралізація - спосіб визначення та розмежування завдань і функцій, при якому більшість з них передається з рівня центральних органів на рівень нижчий і стає власними завданнями та повноваженнями органів нижчого рівня [3, с. 9]. На підтримку процесу децентралізацію було прийнято Закон України “ Про добровільне об'єднання громад”, яким було закладено основні принципи і процедуру, на основі яких буде здійснено укрупнення населених пунктів [4].

Сьогодні однією з головних проблем України є погана модель управління: влада є надто централізованою. Децентралізація є необхідною реформою , якщо країна обирає шлях прогресу. Місцеві проблеми можуть ефективно вирішуватися тільки на місцевому рівні. Тому варто передати повноваження, щодо вирішення місцевих проблем на базовий рівень: села, селища, міста. Саме на даному рівні проведення регіональної політики населенню цієї місцевості краще зрозуміло, які проблеми потрібно вирішувати